

Namatek

True Education

استاندارد

**Iran National
Standard**

www.namatek.com

استاندارد ملی ایران

فهرست مطالب

۱. استاندارد ملی ایران
۲. تاریخچه سازمان استاندارد ملی ایران
۳. موارد لازم یک سازمان برای اخذ استاندارد ملی ایران
۴. مراحل اخذ استاندارد ملی ایران
۵. وظایف سازمان استاندارد ملی ایران
۶. ارکان سازمان استاندارد
۷. اعضای شورای عالی استاندارد

قطعا تا کنون نشان استاندارد ملی ایران را روی بسته بندی های مواد غذایی مختلف دیده اید. این استاندارد بر روی کیفیت کار و محصولات تولید شده در ایران نظارت می کند و تولید کنندگان باید از قوانین استاندارد ملی پیروی کنند.

در این مقاله ما به معرفی این سازمان و وظایف آن خواهیم پرداخت. برای کسب اطلاعات در این مورد تا انتهای مقاله همراه ما باشید.

#۱ استاندارد ملی ایران

وظیفه سازمان استاندارد ملی ایران تدوین استانداردهای ملی می باشد. از ابتدا شروع به کار استاندارد ملی ایران تا مارس ۲۰۱۵ بیش از ۲۶۰۰۰ استاندارد ملی در کشور تدوین شده است. در واقع این استاندارد برای تولید یک فرآورده یا انجام یک خدمت ویژگی های لازم را مشخص می کند. همچنین استاندارد ملی دارای ساختاری دولتی می باشد.

البته لازم به ذکر است که این استاندارد در اداره استاندارد ایران برای تمامی محصولات تدوین نشده است.

در صورتی که استاندارد ملی ایران برای محصولی وجود داشته باشد، این استاندارد می تواند به دو صورت تشویقی یا اجباری تدوین شود.

#۱-۱ استاندارد ملی اجباری

تولیدکنندگان شیرآلات بهداشتی و ساختمانی، بتن، مواد غذایی، لوله و اتصالات و... که محصولاتشان دارای استاندارد ملی اجباری در ایران می باشد، باید برای اجرای این استاندارد به اخذ آن اقدام نمایند و نشان

استاندارد ملی ایران را بر روی محصولات و بسته بندی هایشان به طوری که مصرف کننده ببیند، قرار دهند.

در صورتی که استاندارد ملی ایران برای محصولی اجباری باشد و تولیدکننده آن محصول برای گرفتن نشان استاندارد اقدامی انجام ندهد، تولید محصول غیر قانونی خواهد بود. همچنین تولیدکنندگانی که قصد صادرات محصولات خود را دارند و اخذ استاندارد ملی برای آن ها اجباری می باشد، بر اساس قوانین گمرک جمهوری اسلامی ایران باید برای صادرات محصولات خود نسبت به اخذ این استاندارد اقدام نمایند.

#۱-۲ استاندارد ملی تشویقی

در استاندارد ملی تشویقی، در صورت تمایل تولیدکنندگان این محصولات می توانند نشان استاندارد ملی ایران را دریافت نمایند. در نتیجه محصولاتی که دارای استاندارد ملی تشویقی باشند، تولید آن ها غیرقانونی نبوده و منعی برای تولید آن ها وجود نخواهد داشت.

#۲ تاریخچه سازمان استاندارد ملی ایران

اولین حرکت مدون در رابطه با استاندارد نویسی در سال ۱۳۰۴ در ایران با تصویب قانون مقیاس ها آغاز شد و در سال ۱۳۳۲ به صورت یک اداره آزمایشگاهی که زیر نظر اداره بازرگانی قرار داشت، تاسیس شد.

فعالیت آن در زمینه کنترل کالاهای وارداتی، صادراتی و تولیدات داخل کشور بود.

در سال ۱۳۳۹ ایران رسماً به عضویت سازمان بین‌المللی استاندارد پذیرفته شد؛ زیرا در این سال قانون اجازه داد که موسسه استاندارد ملی ایران تأسیس شود و در شش ماده توسط مجلس وقت به تصویب رسید.

قانون مواد الحاقی به قانون موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران که شامل ۱۷ ماده و ۲ تبصره بود، در سال ۱۳۴۹ به تصویب مجلس رسید. انتقال موسسه استاندارد از وزارت اقتصاد و دارویی به وزارت صنایع و معادن در سال‌های ۱۳۵۳ تا ۱۳۷۱ حائز اهمیت بود.

قانون اصلاحات قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران در سال ۱۳۷۱ توسط کنوانسیون متر که شامل ۳۰ ماده و ۲۲ تبصره می‌باشد، به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و جایگزین کلیه قوانین و مقررات موسسه قبلی شد. طرح تقاضای سازمان ملی استاندارد

بعد از شش سال در مجلس شورای اسلامی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در نتیجه رییس جمهور آن را تصویب کرد.

تنها سازمانی که در ایران می تواند استاندارد رسمی فرآورده ها را تعیین و تدوین نماید، موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران می باشد و اجرای اجباری این استانداردها بعد از این که شورای عالی در مورد آن ها موافقت کرد، اعلام گردید.

نشان قدیمی سازمان استاندارد

#۳ موارد لازم یک سازمان برای اخذ استاندارد

ملی ایران

- موارد حقوقی ثبت سازمان حتما باید انجام شود.
- سازمان باید برای تولید خود از وزارت صنعت یا اتاق بازرگانی و یا اتحادیه صنف مجوز بگیرد.
- لوگوی سازمان باید ثبت شود.
- سازمان باید کد اقتصادی داشته باشد.
- آزمایشگاه سازمان باید مجهز باشد.
- بازرس کنترل کیفیت باید در سازمان وجود داشته باشد و صلاحیت وی نیز در اداره استاندارد ملی ایران ثبت شود.

#۴ مراحل اخذ استاندارد ملی ایران

۱. تکمیل فرم

شامل موارد زیر می باشند:

- اطلاعات عمومی و اطلاعات فنی در خصوص محصولات و خدمات
- اطلاعات فنی و عمومی در خصوص مجوزهای سازمان متقاضی

۲. تعیین مسئول کنترل کیفیت

از طرف اداره استاندارد، مسئول کنترل کیفیت تعیین می شود. همچنین مشخصات مسئول به همراه مدارک مربوطه به اداره استاندارد اعلام می شود.

۳. مجوزهای قانونی

مجوزهای قانونی به شرح زیر می باشد:

- آگهی ثبت شرکت و آخرین تغییرات آن در روزنامه رسمی
- تصویر مجوز فعالیت یا پروانه معتبر تاسیس
- ارائه مدرکی که نشان دهنده داشتن ایران کد از وزارت بازرگانی می باشد

۴. مستند سازی استاندارد

با توجه به الزامات استاندارد ملی ایران جهت استانداردسازی محصولات و خدمات باید مستندات و فرم های مورد نیاز در سازمان تدوین شود. در این مرحله می توان از استاندارد ایزو ۹۰۰۱ نیز کمک گرفت. در صورتی که سازمان استاندارد ایزو ۹۰۰۱ را اخذ کرده باشد، باید تصویر گواهینامه ایزو معتبر با اعتبار از مراجع ملی و بین المللی به اداره استاندارد ارسال گردد. مستندات استانداردسازی محصولات و خدمات بر موارد زیر تاکید دارد:

- اجرای فرآیند تحقق محصولات و خدمات
- نحوه کنترل و نظارت بر محصولات و خدمات

۵. مستندات مربوط به آزمایش محصول و خدمات

۶. اجرای مستندات مربوطه

مستنداتی که در مرحله ۴ ذکر گردید. در این مرحله باید اجرا شود.

از جمله مستنداتی که باید اجرا گردد عبارت اند از:

- فرم های بازرسی و کنترل کیفیت باید اجرا شود.
- نتایج آزمایش محصول یا خدمات ثبت گردد.
- تجهیزات اندازه گیری کالیبراسیون (تعیین مطابقت با استاندارد) شود.
- از مشتریان نظرسنجی شود.
- به شکایات مشتریان رسیدگی گردد.

۷. ارزیابی محصول و خدمات

کارشناس استاندارد، سیستم کنترل کیفیت طرح ریزی شده را ارزیابی می کند. نمونه محصولات به منظور گرفتن تاییدیه به اداره استاندارد ملی ایران ارائه می شود.

#۵ وظایف سازمان استاندارد ملی ایران

۱. استانداردهای ملی را به عنوان تنها مرجع رسمی در کشور تدوین کرده و انتشار می دهد.
۲. این سازمان به انجام تحقیقاتی به منظور رسیدن به موارد زیر می پردازد:

- تدوین استاندارد

- افزایش کیفیت کالاهای تولید داخلی
- کمک به بهبود روش های تولید و کارایی صنایع
- ترویج استاندارد های ملی

۳. بر اجرای استانداردهای اجباری نظارت می کند؛ به عبارت دیگر این سازمان بر کلیه کالاها به جز داروها نظارت می کند.

۴. به کنترل کیفی کالاهای صادراتی که شامل استاندارد اجباری می باشند، می پردازد.

۵. کیفیت کالاهای وارداتی که شامل استاندارد اجباری می باشند را کنترل می کند. با این کار از مصرف کنندگان و تولیدکنندگان داخلی حمایت کرده و از ورود کالاهای نامرغوب جلوگیری می کند.

۶. به آموزش مستمر مسئولین کنترل کیفیت واحدهای تولیدی می پردازد.

۷. نمونه کالا را با استانداردهای مربوطه تطبیق داده و بر روی آن آزمایش انجام می دهد و مشخصات و اظهارنامه مقایسه ای را اعلام کرده و گواهینامه های لازم را صادر می کند.

وظایف سازمان iran standard

#۶ ارکان سازمان استاندارد

ارکان سازمان شامل رئیس موسسه و شورای عالی استاندارد ملی ایران می باشد. طبق قانون موسسه، وزیر صنایع و معادن، رئیس موسسه را پیشنهاد می دهد و بعد از به تصویب رسیدن شورای عالی و حکم رئیس جمهور به مدت سه سال انتخاب می شود. همچنین در قانون موسسه ذکر شده است که رئیس موسسه حکم معاون وزیر صنایع را دارد و از نظر حقوقی و استخدامی تابع مقررات مربوطه خواهد بود.

#۷ اعضای شورای عالی استاندارد

۱. ریاست شورای عالی بر عهده رئیس جمهور می باشد.
۲. ریاست سازمان حفاظت محیط زیست بر عهده معاون رئیس جمهور می باشد.

۳. وزرای زیر نیز عضو شورای عالی استاندارد ملی ایران می باشند:

- صنعت و معدن و بازرگانی
- بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
- ارتباطات و فناوری اطلاعات
- جهاد کشاورزی
- دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح
- علوم تحقیقات و فناوری
- کار و امور اجتماعی
- مسکن و شهرسازی
- نفت و نیرو

۴. دادستان کل کشور

۵. رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

۶. رئیس سازمان به عنوان دبیر شورای عالی استاندارد

۷. دو نفر کارشناس در امور استاندارد که این دو نفر را رئیس موسسه پیشنهاد می دهد و با حکم رئیس جمهور به مدت سه سال انتخاب می شود.